

کشورهای حاشیه خلیج فارس در شتابی خیره‌کننده برای افزایش درآمدهای نفتی شرایط تازه‌ای از رقابت را به وجود آورده‌اند

کورس توسعه در منطقه

عراق ببندد. عراق دومین بازار صادراتی ایران است و حالا محمدعلی صادقی، تحلیلگر حوزه انرژی، به «شرق» می‌گوید که عراق به دنبال افزایش تولید گاز و برق خود است و این به آن معنی است که ایران نهنها باید امید به آینده بازار انرژی عراق نداشته باشد که مهم‌ترین گرفتاری برای صنایع و تولید برق است و درصورتی‌که این کشور بتواند با افزایش تولید گاز و سپس برق خود، این مشکل را مهار کند، آینده بازار سایر کالاهای ایرانی در عراق هم می‌تواند به خطر بیفتد. بر اساس اعلام وزارت نفت عراق، این روزها درآم‌د ماهانه عراق از صادرات نفت به حدود ۱۱ میلیارد دلار رسیده است. این رقم، بالاترین درآم‌د نفتی عراق در نیم‌قرن گذشته است. در شرایطی که حالا صادرات نفت ایران به حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار بشکه در روز رسیده، صادرات نفت عراق از روزانه سه میلیون و ۲۴۰ هزار بشکه گذشته است. به‌جز این عراق حالا قراردادهای مهمی در حوزه انرژی امضا کرده است. شه‌ریور سال گذشته عراق قراردادی ۲۷ میلیارد دلاری را با یکی از غول‌های انرژی جهان یعنی توتال فرانسه به امضا رساند. چینی‌ها هم قراردادهای مهمی با عراق امضا کرده‌اند. آناتولی آخر اردیبهشت امسال از قرارداد عراق با شرکت خدمات نفتی چین برای حفر ۲۲ حلقه چاه نفت امضا کرد. این رسانه می‌نویسد که بغداد به دنبال آن است که تا سال ۲۰۲۵ تولید نفت خود را به روزانه شش میلیون بشکه برساند. همچنین روترز با اشاره به سرمایه‌گذاری ۱۰میلیارددلاری چینی‌ها در بازار انرژی عراق، چندی پیش خبر داد که این کشور پیشنهاد سه قرارداد نفتی با چین را رد کرده زیرا نگران است که با سیطره بیشتر چینی‌ها به میدا‌ین نفتی این کشور، سایر شرکای غربی احساس خطر کنند. وزارت برق عراق هم تابستان سال گذشته خبر داد که قراردادی برای ساختن نخستین نیروگاه‌های خورشیدی برق در عراق با چین بسته‌اند.

اهرم قدرت بازار اروپا به دست عربستان می‌افتد؟

جهش قیمت نفت و تقویت تولید و صادرات نفت عربستان را به مزاد ب‌ودجه رساند. این کشور که در سال ۲۰۲۱ درآم‌د نفتی خیره‌کننده‌ای معادل ۲۰۵.۹ میلیارد دلار داشته، حالا در سال ۲۰۲۲ با فروش نفت خود توانسته است به مزاد ب‌ودجه برسد. بر اساس گزارش وبگاه مدیریت امور اوپک و روابط با مجامع انس‌رژئ وزارت نفت، وزارت دارایی عربستان اعلام کرده است که میزان مزاد ب‌ودجه این کشور در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۲ به ۱۵.۳ میلیارد دلار رسیده که ریشه اصلی آن افزایش قیمت نفت و تقویت تولید و صادرات این کشور بوده است و پیش‌بینی می‌شود عربستان بیشترین رشد اقتصادی خود را در ۱۰ سال گذشته تجربه کند. دولت عربستان پیش از این و در ماه دسامبر پیش‌بینی کرده بود در سال ۲۰۲۲ با اواخره پس از ۹ سال کسری ب‌ودجه دوباره در سال ۲۰۲۲ با ۲۴ میلیارد دلار مزاد ب‌ودجه روبه‌رو خواهد شد، اما به‌دنبال جنگ اوکراین و تنش‌های ژئوپلیتیک در جهان که قیمت‌های نفت را در سه ماه دوم سال میلادی بیشتر هم افزایش داده، انتظار می‌رود مزاد ب‌ودجه عربستان به‌مراتب بیشتر از پیش‌بینی ب‌ودجه اولیه باشد. طبق گزارش اوپل‌پرایس، عربستان در ماه فوریه ۷.۳ میلیون بشکه در روز نفت خام به بازارهای جهان صادر کرده که بالاترین میزان صادرات عربستان از آوریل ۲۰۲۰ است. پیش از جنگ اوکراین میزان تولید نفت روسیه روزانه حدود ۹ تا ۱۰ میلیون بشکه نفت بوده و عربستان حالا تولید نفت خود را روزانه به حدود ۱۱ تا ۱۱ میلیون بشکه رسانده است. یورونیوز چندی پیش به نقل از وزارت انرژی عربستان اعلام

مریم شسکرانی: نفتکش‌های معطل روی آب، نفت ارزان و خیز روسیه برای ربودن بازارهای تحریم‌زده ایران اخباری است که این روزها از بازار نفت ایران مخابره می‌شود و در مقابل کشورهای نفتی منطقه کورس سنگینی برای بهره‌برداری از این بازار گذاشته و حالا وزنه‌های تنظیم بازار انرژی جهان به شمار می‌آیند. کشورهایی که می‌گویند استراتژی آنها برای درآم‌دهای سرشار نفت و گاز، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های توسعه‌ای از سرزمینشان است.

خیز قطر برای سکنداری بازار گاز جهان

قطر این روزها پس از آمریکا دومین بازیگر مهم بازار گاز جهان است. کشوری کوچک که در یک بریدگی جنوب خلیج فارس احاطه شده و مساحت آن تقریباً به اندازه کوچک‌ترین استان ایران است. مساحت قطر فقط حدود ۱۱.۵ هزار کیلومتر مربع است و مساحت کوچک‌ترین استان ایران یعنی قم هم حدود ۱۱.۲ هزار کیلومتر مربع. این شهر-کشور کوچک اما حالا نه‌فقط برای اولین بار در خاورمیانه میزبان جام جهانی ۲۰۲۲ فوتبال شده است که روزهاست آمریکا با مقامات این کشور برای تنظیم بازار گاز جهان گفت‌وگو می‌کند. جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا و شسح‌تیم بن‌حد آل‌ثانی، امیر قطر، بهمن سال گذشته در کاخ سفید دیدار کردند تا درباره بازار گاز اروپا در صورت جنگ روسیه و اوکراین گفت‌وگو کنند. تقریباً چیزی حدود یک‌پنجم بازار گاز جهان در دست‌ان این کشور کوچک است. همچنین براساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، آمریکا و قطر و روسیه حدود ۷۰ درصد صادرات گاز مایع طبیعی به اروپا در سال ۲۰۲۱ را به خود اختصاص داده‌اند. بر اساس این گزارش، در سال ۲۰۲۱ آمریکا با تأمین ۲۶ درصد نیاز گازی اروپا بزرگ‌ترین صادرکننده گاز به اروپا بوده و قطر با تأمین ۲۴ درصد در رتبه دوم و روسیه با تأمین ۲۰ درصد در رتبه سوم جای داشته است.

مجموع کل صادرات گاز قطر سال گذشته حدود ۷۰.۲ میلیون تُن بوده که ۲۱ درصد بازار گاز جهان را به خود اختصاص داده است و بزرگ‌ترین مشتریان این کشور هند، چین و پاکستان هستند. درآم‌د این کشور کوچک از صادرات گاز حالا به ارقام خیره‌کننده رسیده و بلومبرگ پیش‌بینی می‌کند که در سال ۲۰۲۲، قطر می‌تواند ۱۱۴ میلیارد دلار از صادرات گاز درآم‌د داشته باشد و تا سال ۲۰۲۷، صادرات LNG را ۶۰ درصد افزایش دهد و حالا در شرایطی که میزان برداشت گاز ایران از میدا‌ن مشترک گازی با قطر یعنی پارس جنوبی افت داشته است، قطر قصد دارد تولید گاز خود را تا سال ۲۰۲۷ افزایش دهد. کارن یانگ، کارشناس ارشد مؤسسه خاورمیانه در واشنگتن گفت: این یک فرصت باورنکردنی است، قطر در سال‌های آینده به صادرکننده بزرگ گاز تبدیل خواهد شد.

بر اساس گزارش سیتی‌گروپ، با وجود این بحران، اقتصاد قطر در سال جاری ۴.۴ درصد رشد خواهد کرد که از سال ۲۰۱۵ یک رکورد محسوب می‌شود. به‌این‌ترتیب تولید ناخالص داخلی این کشور برای هر نفر تقریباً ۸۰ هزار دلار خواهد بود. قطر در نظر دارد پول حاصل از این بحران را در یک صندوق سرمایه‌گذاری کند.

موج سرمایه‌گذاری در بازار انرژی عراق

در عراق هم بازار انرژی سسکه شده است. حالا این کشور نهنها رق‌م‌های درشتی بابت صادرات نفت به جیب زده است که قرار دادهای مهمی برای توسعه زیرساخت‌های تولید نفت، گاز و برق خود بسته و بنا به گفته کارشناسان انرژی ایران نباید امید چندانی به بازار

کرد که این کشور قصد دارد تولید نفت خود را تا سال ۲۰۲۶ به ۱۳.۲ تا ۱۴ میلیون بشکه نفت در روز برساند. حالا بلومبرگ گزارش داده که عربستان صادرات نفت خود را به چین کاهش داده و قیمت هر بشکه نفت خود را ۲.۱ دلار برای مشتریان آسیایی گران‌تر کرده است تا جای روسیه در بازار اروپا را بگیرد و در واقع بازارهای آسیایی خود را به روسیه واگذار کرده و وارد بازار اروپا شود و به‌این‌ترتیب اهرم قدرتی برای خود در بازار اروپا به دست آورد. همچنین برخی گزارش‌های اخیر حاکی از آن است که عربستان به فکر توسعه میدان گازی الدرّه یا همان آرش است. میدانی که با ایران مشترک است و عربستان حالا برای توسعه سرمایه‌گذاری کویت در این میدان وارد گفت‌وگو شده است.

امارات دیگر به نفت نیاز ندارد

امارات شاید چند قدمی از بقیه کشورهای عربی منطقه جلوتر باشد آن‌قدر که گفته می‌شود این کشور دیگر نیازی به نفت ندارد. بنسادر امارات و فرودگاه‌های پیشرفته و ایرلاین‌هایی که جز بزرگ‌ترین‌ها و پردرآم‌ترین‌های جهان هستند، حالا امارات را به درآم‌دی رسانده‌اند که به‌راحتی می‌تواند از درآم‌دهای نفتی خود چشم‌پوشی کند. تجارت ۲۰ میلیارد دلاری دریایی، درآم‌د ۲۷ میلیارد دلاری صنعت هوایی و درآم‌د ۳۰ میلیارد دلاری صنعت گردشگری این کشور کوچک را به درآم‌د خیره‌کننده حدود ۷۰ میلیارد دلاری رسانده است؛ آن‌قدر که دیگر به درآم‌د نفت نیازی ندارد.

به‌جز این حاکمیت این کشور برنامه‌ای تحت عنوان استراتژی اقتصاد دیجیتال به تصویب رسانده که در یک برنامه ۱۰ساله سهم اقتصاد دیجیتال را از کل درآم‌دهای غیرنفتی کشور از ۹.۷ درصد به ۱۹.۴ درصد برساند؛ اتفاقی که تحلیلگران این حوزه می‌گویند می‌تواند امارات را به سن‌گاپور خاورمیانه تبدیل کند. بااین‌حال این کشور همچنان و تا زمانی که جهان نیازمند سوخت‌های فسیلی است، در بازار انرژی حضور فعال دارد تا پول نفت را خرج زیرساخت‌های اقتصادی خود کند. حالا پس از جنگ روسیه و اوکراین که متوسط قیمت ۹۰ دلار برای هر بشکه نفت پیش‌بینی می‌شود، امارات اعلام کرده که استراتژی این کشور تبدیل درآم‌دهای نفتی به دارایی‌های سرمایه‌ای است. سال گذشته این کشور حدود ۷۰ درصد از درآم‌دهای نفتی خود را در صندوق‌های ثروت سرمایه‌گذاری کرده است. این نسبت برای کشورهای عربستان، کویت و قطر حدود ۳۰ درصد بوده است.

در ایران نهنها سال‌هاست ب‌ودجه‌های عمرانی محقق نمی‌شود و انبوه پروژه‌های عقب‌مانده عمرانی به یکی از ابرچالش‌های اقتصاد کشور تبدیل شده که دولت مجبور است برای تأمین کسری ب‌ودجه خود به منابع صندوق توسعه ملی دست ببرد. همین چند وقت پیش در ۲۷ اردیبهشت و در همایش «صندوق ثروت ملی و عدالت بین‌نسلی» مهدی غضنفری، رئیس هیئت‌عامل صندوق توسعه ملی، گفت: مشخص نیست ب‌ودجه را چگونه می‌نویسند که هنوز زمانی از سال نگذشته، وزیر به ما نامه زده که ۲۲.۵ همت (هزار میلیارد تومان) کم آورده‌ایم، به ما پول بدهید.

ادامه از صفحه اول

وانهاند نهادها

این دقیقاً همان چیزی است که ما این روزها با آن دست‌به‌گریبان هستیم، طرفه آنکه این عدم اطمینان در جامعه از نهادهایی نشئت گرفته است که قرار ب‌وده عدم اطمینان را کاهش بدهند. به اعتقاد نورث، انسان‌ها تلاش می‌کنند با استفاده از ادراک‌شان درباره جهان، محیط‌شان را ساختارمند کنند تا عدم اطمینان در تعاملات انسانی آنان کاهش یابد؛ اما اهمیت نورث را باید در تزریق تاریخ به اقتصاد توسعه‌محور دانست که مبتنی بر نهادهاست. نورث باور دارد بدون واکاوی تاریخ سپری‌شده نمی‌توان نهادهای قدرتمندی ساخت و به توسعه اقتصادی دست یافت؛ کاری که همواره در برنامه توسعه کشور از آن غفلت شده است. با این اوصاف اگر بخواهیم درباره میزان موفقیت نهادهای موجود کشور مانند دولت و مجلس ص‌ذاوت کنیم، نمره حاصل از این واکاوی به این نهادها چقدر خواهد بود.

❖ در اِسن یادداشت از کتاب «فهم فرایند تحول اقتصادی» اثر داکلاس نورث، ترجمه میرسعید مهاجرانی و زهرا فرضی‌زاده، با مقدمه فرهاد مؤمنی و علی رضاقلی، نشر نهادگرا استفاده شده است.

در ستایش صداهای متنوع

اکثریت به خاطر هزینه‌های سانسور قدیم و سانسور جدید خاموش‌اند و در این خاموشی، گروهی با ترتیب‌دادن تجمعات نمایشی و گروهی با لیدرتراشی در اتاق‌های پژواک شبکه‌های اجتماعی به کمک رسانه‌های دولتی فارسی‌زبان خود را اکثریت جا می‌زنند.

چند روز پیش یکی از دوستان به نقل از چهره‌ای سیاسی که جزء سران یکی از گروه‌های سیاسی پناهنده‌شده به اروپاست، ماجرای عبرت‌آموزی از اوایل انقلاب تعریف کرد. گفتم: کاش می‌توانستی بنویسی! خندید و گفت: می‌خواهی فحش‌بارانم کنی؟ دوست دیگری که از قضا تجربه زردان و بند دارد و آدم شجاعی است، در اظهارنظری کُسی را نقد می‌کرد و تهنش اضافه کرد که حیف جرئت ندارم بنویسم که طرفدارانش سرم آوار نشوند.

این روزها از این دست ماجراها زیاد است و بسیاری به دلایل مختلف خاموشی برگزیده‌اند. بخشی از این خاموشی انتخابی است و حاصل این فکر که در سخن‌گفتن فایده‌ای نیست و گوش‌ها بر سخنانی که مد زمانه نیست، بسته است و بخشی دیگر به خاطر هراس از هزینه‌هایی است که فشار غیررسمی تحمیل می‌کند و گویا هزینه‌هایش برای برخی سنگین‌تر از محدودیت‌های رسمی است.

این روزها دو گروه کم‌شمار با سانسور صداهای متنوع ایرانیان، تمام مردم را به دوگانه‌ای تقلیل داده‌اند و مدام از آنان می‌خواهند که تکلیف خود را مشخص کنند که با مایید یا با آنان؟ اگر با آنانید که سزاوار ناسزا و تهمت و خشونتید، اگر با مایید که حق انتقاد ندارید و تا اطلاع ثانوی باید جزء توده بی‌شکل چشم‌وگوش‌سته و مطیع‌ی باشید که هرmerk جماعت است و باید بگذاردی جماعت به هر سویی که می‌خواهد بکشان‌داتان.

از دل این تقلیل‌گرایی و محدود‌سازی هم‌زمان راهی به رستگاری نمی‌توان گشود. می‌توان برای رهایی این دو گروه را به حال خود گذاشت و تماشاایشان کرد اما خاموشی چاره کار نیست. چاره کار از دل گفت‌وگو زاده می‌شود، از دل گفت‌وگوی صداهای متنوع و رقیب. ایران هیچ‌گاه در دو صدا خلاصه نمی‌شود. ایران همیشه تاریخ آینه‌ه همه صداه‌ا بوده است و اگر تا امروز مانده است، به این دلیل است که سنگ بنایش را با تنوع گذاشته‌اند.

ارتباط با روزنامه شرق

T.ME/ALOSHARGH

یادداشت

تبیین الزامات اثربخشی برنامه حذف ارز ترجیحی (۳)

حسین فریب

۳- نقدی بر آزادسازی قیمت‌های ارز در دولت سیزدهم

همان‌طور که گفته شد، دولت سیزدهم در ارزیابی مناسبی که از عملکرد ارز ترجیحی چهارهزارو ۲۰۰ تومانی به عمل آورد، نسبت به حذف آن در آغاز سال ۱۴۰۱ اقدام کرد. اما حذف ارز ترجیحی و تعدیل قیمت ارز می‌تواند بر اساس دو دیدگاه و رویکرد شکل گیرد.

– دیدگاه اول: افزایش قیمت جهت تأمین بخشی از کسری بودجه دولت از محل مابه‌التفاوت ارز ترجیحی و ارز نیما‌یی (نزدیک به قیمت بازار) و همچنین توزیع منابع جدید میان آحاد جامعه

– دیدگاه دوم: آغازی بر اصلاحات ساختاری

دولت سیزدهم نسبت به تعدیل قیمت ارز اقدام کرده اما از آنجا که آن را در قالب برنامه استراتژیک اصلاحات ساختاری عملیاتی نکرده است، این نگرانی وجود دارد که به سمت دیدگاه اول (تأمین کسری ب‌ودجه از محل مابه‌التفاوت قیمت ارز) گرایش پیدا کند. بدیهی است که این دیدگاه محکوم به شکست است و نتایج کوتاه‌مدت آن فشار به رفاه عمومی شه‌روندان و افزایش شدید سطح عمومی قیمت‌ها و در میان‌مدت، برهم‌ریختگی نظام اقتصادی خواهد بود. اقدام بر اساس دیدگاه اول را باید حاصل روند رویکردی انفعالی محسوب کرد که اساساً جزء اصلاحات ساختار اقتصادی محسوب نمی‌شود و از این‌رو برای اقتصاد ملی پرهزینه و زیان‌بار است. دولت‌های پیشین نیز برای کاهش کسری ب‌ودجه، رو به اصلاح قیمت‌ها می‌آوردند و از کنترل هزینه‌های دولت و سپس کاهش نرخ تورم غفلت می‌ورزیدند و بنابراین اقدامات آنها فاقد نتیجه و اثربخشی شد. در این دیدگاه، به کنترل تورم توجهی نمی‌شود و کارکرد دولت درخصوص اصلاح قیمت‌ها مانند نرخ ارز فقط مدت محدودی تثبیت می‌شود؛ چراکه موتور افزایش تورم روشن است و این امر موجب ایجاد شکاف میان نرخ ارز رسمی و نرخ ارز آزاد، مجدداً نیاز به تعدیل قیمت احساس و بار دیگر افزایش قیمت درخصوص نرخ ارز تکرار خواهد شد. اما دیدگاه دوم، سرانجام نیک و خوبی برای اقتصاد ملی خواهد داشت؛ چراکه به موازات اقدامات مربوط به تعدیل قیمت ارز، به کنترل تورم و سایر مؤلفه‌های اصلاحات ساختاری که ذکر شد، توجه و تأکید می‌شود. در این دیدگاه، دولت‌ها روی ب‌ودجه کنترل بسیار سختگیرانه‌ای دارند تا هزینه‌ها و تعهدات فراب‌ودجه‌ای افزایش نیابد و رشد نقدینگی مهار شود. این امر اثربخشی در تعدیل قیمت نرخ ارز را در بر خواهد داشت. بدین معنی که پس از طی دوره سخت افزایش قیمت‌ها، چون نسبت به کنترل رشد نقدینگی اقدام شده و افزایش نرخ تورم مهار شده، اقتصاد به سمت شرایط تعادلی حرکت خواهد کرد و رفاه عمومی تثبیت شده و فضای کسب‌وکار نیز بهبود می‌یابد. برای آنکه آثار تخریبی دیدگاه اول در اصلاح قیمت ارز آشکار شود، مناسب است مروری اجمالی بر آسیب‌شناسی طرح هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹ که نسبت به اصلاح قیمت حامل‌های انرژی اقدام شده، انجام شود. این امر ابعادی از تهدیدات تعدیل قیمت (حذف تک‌بعدی ارز ترجیحی بر اساس دیدگاه اول) را برای سال‌های آتی نمایان می‌کند.

۴- آسیب‌شناسی طرح هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹

در سال ۱۳۸۹، دولت وقت نسبت به تعدیل قیمت حامل‌های انرژی اقدام کرد. این تصمیم مهم هرگاه در چارچوب دیدگاه دوم (آغازی بر اصلاحات ساختاری) رقم می‌خورد، می‌توانست برای کشور بسیار کارساز باشد اما متأسفانه کارکردهای طرح مزبور در قالب دیدگاه اول (تأمین کسری ب‌ودجه دولت و توزیع منابع آزادشده به تمامی آحاد جامعه) نهنها فاقد اثربخشی‌های مورد انتظار بود بلکه شرایط اقتصادی را نامناسب‌تر کرد. چالش‌های اصلی اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها را می‌توان در موارد ذیل خلاصه کرد:

– عدم توجه به کنترل تورم

– توزیع تمامی منابع به آحاد جامعه حتی بیشتر از مبالغ حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی

– عدم توجه به بهبود فناوری در بنگاه‌های صنعتی برای کاهش مصرف انرژی

– عدم اختصاص منابع آزادشده از افزایش قیمت‌ها برای توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل ریلی (بین‌شهری و درون‌شهری) برای کاهش مصرف سوخت خودرو

آثار کاستی‌ها و بی‌توجهی‌های مزبور موجب شد که:

– دولت دچار کسری ب‌ودجه شود و از بانک مرکزی استقراض کند.
– استقراض از بانک مرکزی موجب افزایش نقدینگی و تورم شد.
– افزایش تورم و همچنین افزایش شدت تحریم‌ها موجب کاهش قیمت پول ملی و سپس افزایش نرخ ارز شد.
– افزایش نرخ ارز زمینه‌ساز افزایش قاچاق شد.

– دولت بعدی نیز برای کاهش کسری ب‌ودجه، مجبور به افزایش مجدد قیمت حامل‌های انرژی شد.

– تنش‌های شدید اجتماعی و سیاسی به سبب افزایش قیمت سوخت در سال ۱۳۹۸ در کشور ظهور و بروز پیدا کرد.

لازم به ذکر است به سبب بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌ها برای کاهش مصرف سوخت، در سال ۱۳۹۹، مصرف بنزین و گازوئیل از سقف مصرف سال ۱۳۸۹ بیشتر شد. به‌هرحال به سبب غفلت دولت وقت از کنترل تورم، اهداف طرح هدفمندی یارانه‌ها تحقق پیدا نکرد و حاکمیت در دوره بعدی برای پوشش بخشی از کسری ب‌ودجه، نسبت به افزایش قیمت حامل‌های انرژی اقدام می‌کند.

کلام آخر

دولت سیزدهم در صورتی‌که نسبت به کنترل تورم تدابیر لازم را اتخاذ نکند و اصلاح قیمت ارز را به‌عنوان یکی از اضلاع اصلاحات ساختاری مدنظر قرار ندهد و همچنین در کاهش تنش‌های بین‌المللی نیز تلاش نکند، امکان تعادل‌بخشی به حذف رانت‌های ارز ترجیحی و ثبات اقتصادی را نخواهد داشت و پیش‌بینی می‌شود دیر یا زود نیز دچار آسیب‌های طرح هدفمندی یارانه‌ها درخصوص افزایش قیمت ارز در بازار شده و درنهایت در تحقق اهداف مورد نظر ناام شود.